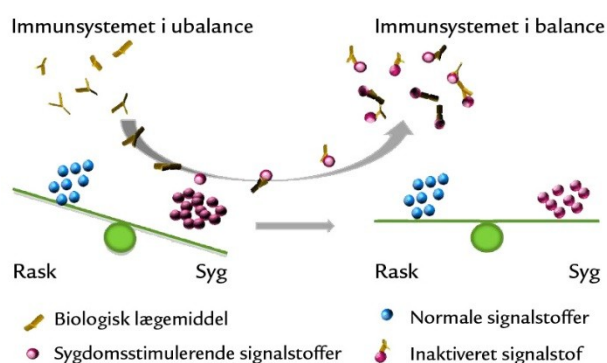

Behandling med biologiske lægemidler

Du er tilbudt behandling med et biologisk lægemiddel. Her finder du svar på nogle af de typiske spørgsmål om, hvad biologiske lægemidler er, og hvordan de virker.

Figuren illustrerer, hvordan det biologiske lægemiddel binder sig til de signalstoffer, der stimulerer sygdommen, så de bliver inaktive. Derved skabes der balance i immunsystemet.

Hvornår bruges biologiske lægemidler?

Biologiske lægemidler bruges ved flere reumatologiske sygdomme, hvor kroppens immunforsvar medvirker til at udvikle og vedligeholde sygdommene. Denne sygdomsgruppe kaldes for autoimmune eller inflammatoriske sygdomme.

At en sygdom er autoimmun betyder, at immunforsvarets celler er aktive i sygdomsprocesserne, og at denne overaktivitet/ubalance medfører angreb på kroppens egne celler. Vi ved ikke fuldt ud, hvorfor ubalancen opstår.

På Reumatologisk Afdeling behandler vi nogle sygdomme med biologiske lægemidler, når anden behandling ikke har haft effekt. Disse sygdomme er fx: leddegigt, spondylartropatier (rygsøjlegigt), juvenil artrit (børneleddegigt) og psoriasisgigt.

Hvad er biologiske lægemidler?

Biologiske lægemidler er komplicerede at fremstille, og i fremstillingen benyttes levende vævskulturer, det vil sige biologisk materiale.

Biologiske lægemidler virker ved målrettet at hæmme forskellige processer i immunsystemet. Immunsystemets celler kommunikerer ved at sende små signalstoffer til hinanden. Ved flere reumatologiske sygdomme er der en sygelig overvægt af forskellige signalstoffer. Nogle af signalstofferne har en sygdomsstimulerende effekt. Biologiske

lægemidler virker ved at binde sig til – og inaktivere – disse sygdomsstimulerende signalstoffer eller receptorer. Inaktiveringen af signalstofferne genopretter balancen i immunsystemet. Derved reduceres eller ophører ledhævelse, ledsmerter og ødelæggelse af led.

Hvem kan tilbydes behandling med biologiske lægemidler?

Behandling med biologiske lægemidler kan tilbydes efter en samlet lægefaglig vurdering af blandt andet diagnose, den aktuelle sygdomsaktivitet og effekten af tidligere givet behandling.

Biologisk behandling tilbydes som hovedregel først, når det ikke har været muligt at få sygdommen i ro med konventionel sygdomsdæmpende behandling eller hvor den tidligere forsøgte behandling har givet uacceptable bivirkninger.

Hvad kan du forvente af behandlingen?

Der er store individuelle forskelle på, hvordan man reagerer på medicin, og det er ikke muligt at sige noget sikkert om effekten hos den enkelte patient på forhånd. Effekten af din behandling evalueres ved lægekontrol cirka 3 måneder efter opstart.

Hvilke bivirkninger kan behandlingen have?

De fleste tåler behandlingen uden væsentlige bivirkninger. Eventuelle bivirkninger vil ofte være milde og aftage den første tid under behandlingen.

De hyppigste bivirkninger er irritation og kløe på det sted, hvor lægemidlet bliver sprøjtet ind, hvis den gives som indsprøjtning, samt en øget risiko for infektioner. På grund af behandlingen kan infektionerne udvikles hurtigere end normalt og med sparsomme symptomer. Du skal derfor straks kontakte lægen, hvis du får feber eller andre tegn på infektion.

Gigtsygeplejersken har grundigt kendskab til bivirkningerne og vil informere dig om, hvad du skal være opmærksom på under din behandling.

Vær opmærksom på

Du skal have taget blodprøver

Før behandling med biologiske lægemidler undersøger vi rutinemæssigt alle vores patienter for HIV, smitsom leverbetændelse (hepatitis B og C) samt tuberkulose. Dette gør vi, fordi disse kan være skjulte sygdomme, som risikerer at blusse op, når man starter biologisk behandling. Undersøgelsen foregår med en blodprøve.

Bliv eventuelt vaccineret før behandlingen

Behandling med et biologisk lægemiddel kan øge risikoen for alvorlig infektion. Vi anbefaler derfor, at du bliver vaccineret mod den hyppigste årsag til lungebetændelse. Vaccinen gives som indsprøjtning mindst 2 uger før behandlingen startes.

Der findes ingen officiel vejledning om vaccination ved behandling af gigtsygdomme. Influenza, og coronavaccination anbefales til alle med nedsat immunforsvar, hvilket gælder for personer i behandling med biologisk medicin.

Biologiske lægemidler tages på forskellige måder

Nogle biologiske lægemidler gives på hospitalet som drop direkte ind i blodbanen. Andre gives ved en indsprøjtning ind i fedtvævet under huden eller som tablet. Gigtsygeplejersken informerer dig grundigt om, hvordan du skal tage din medicin, før behandlingen startes.

Opbevar altid lægemidlerne omhyggeligt

For at biologiske lægemidler kan blive ved med at være virksomme, skal de opbevares omhyggeligt på køl mellem 2°C og 8°C. Under transport skal sprøjter/pen opbevares i køletaske med dybfrosne køleelementer. Køletaske og køleelementer skal du selv medbringe på hospitalet.

Tabletter skal opbevares ved stuetemperatur: 15°C - 25°C.

Oplys lægen om din behandling, hvis du bliver syg

Hvis du er blevet syg med fx feber, blærebetændelse, lungebetændelse, sårinfektion eller almen utilpashed, anbefaler vi, at du kontakter din egen læge. Oplys lægen om, at din gigtmicin dæmper immunsystemet.

Skal du i behandling med antibiotika, fx penicillin, bør du holde pause med din biologiske behandling. Når du er rask, og kuren med antibiotika er slut, genoptager du behandlingen.

Oplys tandlægen om din behandling, hvis du får tandproblemer

Har du symptomer fra mundhulen eller tænderne, skal du kontakte din tandlæge. Infektioner i munden, fx tandbyld, sidestilles med andre infektioner. Du skal derfor holde pause med din biologiske medicin, indtil du er færdigbehandlet.

Skal du have rykket en tand ud eller opereres i mundhulen, skal du ligeledes holde pause med din biologiske behandling. En nødvendig akut behandling skal dog ikke udsættes på grund af din biologiske medicin.

Vi anbefaler, at du kontakter gigtsygeplejersken med henblik på videre information, da det kan kræve en pause med biologisk medicin før og efter operation.

Du kan godt tage anden medicin samtidig

Der er normalt ingen problemer i at tage anden medicin under behandling med biologiske lægemidler.

Graviditet og amning

Hvis du planlægger graviditet eller bliver gravid, anbefaler vi at du kontakter os i Reumatologisk Afdeling.

Få eventuelt et rejsebrev, hvis du skal rejse til udlandet

Du må gerne rejse til udlandet, når du er i behandling med et biologisk lægemiddel. Nogle rejseforsikringsselskaber har restriktioner i forhold til at forsikre patienter med kroniske sygdomme. Det gælder især, når sygdommen er ustabil, eller medicinen ændres. Det kan derfor være en god idé at anmode dit forsikringsselskab om forhåndstilsagn for dermed at sikre din dækning inden afrejse.

I nogle tilfælde kræver rejseforsikringsselskabet udtalelse fra din behandlende læge. I så fald er du velkommen til at kontakte os, og vi kan udstede et rejsebrev.

Under din rejse skal du være opmærksom på, at medicinen opbevares korrekt, så den fortsat er virksom.

Søg råd om vaccination før rejse til udlandet

Der er skiftende og uens anbefalinger vedrørende vaccination under behandling med et biologisk lægemiddel. Vi fraråder, at du bliver vaccineret med levende, svækkede vacciner, så længe behandlingen står på. Du kan tale med gigtsygeplejerske og få råd og vejledning.

Biologisk behandling og kræft

Vores viden på området er begrænset. Store registerundersøgelser tyder ikke på, at der er øget risiko for kræft. Det er muligt, at behandling med nogle typer biologiske lægemidler kan forværre en allerede eksisterende kræftsygdom eller tidlige asymptomatiske forstadier til kræft. Der er ikke sikker viden om, at behandlingen i sig selv fremmer udvikling af kræft, der ikke allerede er i kroppen.

Alkohol

Under behandlingen er der ingen specielle forholdsregler ved indtagelse af alkohol.

Må du være blod- eller organdonor?

Nej.

Kontrol

Vi indkalder dig regelmæssigt til kontrol af din gigtsygdom, enten hos lægen eller hos vores gigtsygeplejerske. Det aftales fra gang til gang, hvor ofte du skal til kontrol. Behandlingen med biologiske lægemidler kræver rutinemæssig blodprøvekontrol for at tjekke organers funktion.

Patientkort

Ved behandlingsstart kan du få udleveret et patientkort, som beskriver, hvilket lægemiddel du er i behandling med. Kortet indeholder også vigtige sikkerhedsinformationer, som du skal være opmærksom på. Opbevar patientkortet på dig.

Kontakt og mere viden

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte os.

Reumatologisk Ambulatorium

Tlf. 97 64 09 90

Vi træffes bedst: Mandag – torsdag 8.00 – 11.00 og 13.00 – 15.00

Fredag 8.00 – 11.00 og 13.00 – 14.30

Tast 1: Sekretær

Ændring af tid og øvrige spørgsmål

Tast 2: Sygeplejerske

Ved smerter og bestilling af medicin